

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені Івана Боберського
ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 07 Управління та адміністрування
Спеціальність – 073 Менеджмент
Освітня програма – Менеджмент
Кількість кредитів – 4/120 год., із них: аудиторних – 60 год.; самостійної роботи студента – 60 год.
Форма навчання – денна
Рік підготовки – 2, семестр – 3
Компонент освітньої програми – вибіркова
Дні занять – відповідно до розкладу
Консультації – відповідно до графіку навчального процесу
Мова викладання – українська
Вид контролю – залік

Керівник курсу:

Гречанюк Оксана Олексіївна – канд. наук з фіз. виховання і спорту,
доцент

Профайл викладача <http://ldufk.edu.ua/index.php/profesorско-vikladackij-sklad.329/articles/grechanjuk-oksana-oleksijivna.html>

Контактна інформація:

Адреса: 79007, вул. Костюшка, 11, м. Львів. ауд. 309,
e-mail: grecha@ukr.net

Сторінка курсу в Moodle <http://study.ldufk.edu.ua/course/view.php?id=995>

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

«Історія фізичної культури» вивчає виникнення і розвиток засобів, методів, теорії і систем фізичного виховання на різних етапах існування суспільства. Розвиток фізичної культури і спорту розглядається у взаємозв'язку з іншими аспектами життя суспільства, а також залежно від конкретної суспільно-економічної формації, географічного середовища, національних особливостей.

Дисципліна «Історія фізичної культури» є вибірковою компонентою освітньої програми підготовки бакалавра за спеціальністю 073 Менеджмент, вона допомагає майбутнім фахівцям краще пізнати закономірності організації галузі фізичної культури, яка є можливою сферою діяльності майбутніх менеджерів, а також підвищити загальний рівень культури.

2. Мета навчальної дисципліни: формування у студентів фундаментальних знань стосовно загальних закономірностей виникнення, становлення і розвитку фізичної виховання і спорту на різних етапах існування людського суспільства.

3. Завдання:

- вивчити історичні аспекти становлення та розвитку фізичної культури у світі та в Україні;
- оволодіти основними спортивними термінами;
- виховання морально-етичних та ідейно-патріотичних переконань фахівця, причетності до світової історичної спадщини та традицій в галузі фізичної культури;
- прищеплення фахівцям навичок наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку фізичної культури та спорту;
- навчання практичних навичок роботи з історичною та науковою літературою, критичного осмислення документів та першоджерел;
- вироблення умінь застосовувати набуті знання у професійній діяльності, для орієнтації в сучасних тенденціях розвитку фізичної культури та спорту, оцінки спортивних явищ та подій.

4. Пререквізити. Для підвищення ефективності курсу здобувач вищої освіти має вивчити до початку або разом наступні дисципліни: «Історія української культури», «Туристичне країнознавство», «Соціологія», «Філософія», «Політологія», «Міжнародний туризм», «Історія України» та ін.

5. Результати навчання. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми вивчення дисципліни забезпечує набуття студентами таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності(ЗК)

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з

факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

СК 18. Прагнення до збереження навколишнього природного середовища.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти(обов'язкові програмні результати навчання)

ПРН 1. З'ясувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН 13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

6. Опис навчальної дисципліни

6.1. Загальна інформація

Форма навчання	рік підготовки	семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	4	120	2	30	-	30	-	60	-	залік
Заочна	3	5	4	120	2	8	-	6	-	106	-	залік

6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	с	п	лаб	с.р.		л	с	п	лаб	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1. Світова історія фізичної культури														
Тема 1. Вступ до предмету «Історія фізичної культури». Фізична культура в первісному суспільстві	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	-	8	
Тема 2. Формування фізичної культури в основних центрах стародавнього світу	8	2	2	-	-	4	8	1	1	-	-	-	6	

Тема 3. Агоністика й атлетичні ігри Стародавньої Греції	8	2	2	–	–	4	8	–	–	–	–	8
Тема 4. Фізична культура епохи середньовіччя	8	2	2	–	–	4	8	1	1	–	–	6
Тема 5. Фізична культура нового часу. Зародження міжнародного спортивного руху	8	2	2	–	–	4	8	1	1	–	–	6
Тема 6. Історія виникнення сучасних літніх і зимових Олімпійських ігор та їх символіка й атрибутика	8	2	2	–	–	4	8	–	–	–	–	8
Тема 7. Історичні особливості розвитку міжнародного олімпійського руху сучасності	8	2	2	–	–	4	8	1	1	–	–	6
Тема 8. Особливості розвитку міжнародного спортивного руху в епоху новітнього часу	8	2	2	–	–	4	8	–	–	–	–	8
Змістовий модуль 2. Історія фізичної культури в Україні												
Тема 9. Витоки фізичної культури в Україні	8	2	2	–	–	4	8		–	–	–	8
Тема 10. Фізична к-ра в Україні у період нового та новітнього часу. Фізкультурно-спортивний рух на землях Східної України в кінці XIX – на початку XX ст.	8	2	2	–	–	4	8	1	–	–	–	7
Тема 11. Спортивно-гімнастичний рух на західноукраїнських землях наприкінці XIX – 30-ті рр. XX ст.	8	2	2	–	–	4	8	1	–	–	–	7
Тема 12. Створення та розвиток системи фізичного виховання та спорту в УРСР	8	2	2	–	–	4	8	–	–	–	–	8
Тема 13. Україна в олімпійському русі	8	2	2	–	–	4	8	1	1	–	–	6
Тема 14. Розвиток фізкультурно-спортивного руху в сучасній Україні. Спортивний рух української діаспори	8	2	2	–	–	4	8	1	1	–	–	6
Тема 15. Історія фізкультурно-спортивного руху на Львівщині	8	2	2	–	–	4	8	–	–	–	–	8
Усього годин	120	30	30	–	–	60	120	8	6	–	–	106

7. Система контролю та оцінювання

7.1. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

7.2. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Розподіл балів, які отримують студенти

Види контролю	Поточне тестування та самостійна робота (балів, max)
Опитування на заняттях	30
Матеріали самопідготовки	30
Написання рефератів	8
Написання творчої роботи	8
Тестування	12
Модульна контрольна робота	12
Усього	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
61-68	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Рекомендована література

Основна:

1. Бондар А.С., Приходько Г.І. Історія фізичної культури : навч. посіб. Міністерство освіти і науки України, Харківська державна академія фізичної культури. Харків, 2013. 220 с.
2. Винничук О. Історико-педагогічні аспекти розвитку фізичної культури: навч. посіб. Тернопіль: «АСТОН», 2001. 404 с.
3. Олімпійський спорт: в 2 т. Т. 1 / под. общ. ред. В. Н. Платонова. К.: Олимп. л-ра, 2009. 735 с.
4. Пангелова Н.Є. Історія фізичної культури: навч. посіб. К., 2007. 288 с.
5. Степанюк С., Гречанюк О., Маляренко І., Ткачук В. Історія фізичної культури: [навч.-метод. посіб. для здобувачів ступеню вищої освіти «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальностей 014.11 середня освіта (фізична культура), 017 фізична культура і спорт]. Херсон: вид-во ПП Вишемирський В.С., 2016. 272 с.
6. Степанюк С.І., Гречанюк О.О., Маляренко І.В. Метод. посіб. для вивчення дисципліни «Історія фізичної культури») за блочно-модульною системою: Для студ. денної та

заочної форми навчання факультету фіз. виховання та спорту. Херсон: вид-во ХДУ, 2006. 236 с.

7. Філь С.М., Худолій О.М., Малка Г.В. Історія фізичної культури: навч. посіб. Харків: «ОВС», 2003. 160 с.
8. Школа О.М., Золочевський В.В. Історія фізичної культури : навч. посіб. для студ. I курсу. Харків: Бровін О. В., 2012. 217 с.

Допоміжна:

9. Агеевец В.У. ...И генерал Бутовский для России. М.: Советский спорт, 1994. 30 с.
10. Бубка С.Н., Булатова М.М. Олімпійське сузір'я України: атлети. К.: Олимп. л-ра, 2010. 166 с.
11. Бубка С.Н., Булатова М.М. Олімпійське сузір'я України: тренери. К.: Олимп. л-ра, 2011. 251 с.
12. Булатова М.М. Енциклопедія олімпійського спорту в запитаннях і відповідях. К.: Олимп. л-ра, 2009. 400 с.
13. Булатова М.М. Твій олімпійський путівник. К.: НОКУ, 2011. 120 с.
14. Булатова М.М., Бубка С.Н. Культурное наследие Древней Греции и Олимпийские игры. К.: Олимп. л-ра, 2012. 408 с.
15. Бутовский А.Д. Собрание сочинений в 4-х томах. К.: Олимп. л-ра, 2009. 1-т. 336 с., 2-й т. 424 с., 3-й т. 360 с., 4-й т. 448 с.
16. Бутовський О.Д. Вибрані твори. упоряд. В.В. Драга, М.Д. Зубалій. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Поліграфкнига, 2007. 288 с
17. Вацеба О.М. Історія фізичної культури та спорту в тематиці дисертаційних досліджень : показник авторефератів дисертацій з історії фізичної культури та спорту, (1950-2002 рр.). Л., 2003. 51 с.
18. Вацеба О.М. Нариси з історії західно-українського спортивного руху. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1997. 232 с.
19. Волошин А.П. На олімпійській хвилі. К.: МП Леся, 2008. 448 с.
20. Голощанов Б.Р. История физической культуры и спорта: учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. заведений. М.: Издательский центр «Академия», 2001. 312 с.
21. Енциклопедія олімпійського спорту України / За ред. В.М. Платонова. К.: Олимп. л-ра, 2005. 463 с.
22. Зірки олімпійського спорту України, 1994–2008: спеціальний проект. К.: Олимп. арена, 2011. 208 с.
23. Київ - 1913. Перша Російська Олімпіада / С. Н. Бубка, М. М. Булатова. К.: Олимп. літ., 2013. 232 с.
24. Козій Ю.С. Організований спортивний рух в українській діаспорі США і Канади: Матеріали для лекцій з історії фізичної культури. Л., 2000. 26 с.
25. Кордіяк Ю.Є. Чемпіони живуть у Львові. Л.: Каменяр, 1980. 176с.
26. Кулик В. Олімпійський у серцях вогонь. Історія виникнення та становлення НОК України: док. Нариси. К.: МП Леся, 2008. 308 с.
27. Кулик Я.Л., Костюк С.А., Петренко М.І. Історія виникнення й розвитку фізичної культури та спорту на Україні. Вінниця: Логос, 1997. 133 с.
28. Кун Л. Всеобщая история физической культуры и спорта: пер. с венг. М.: Радуга, 1982. 399 с.
29. На олімпійських хвилях: довідник УСЦАК (1981-1996). Упоряд. О.Твардовський. Ньюарк (США), 1997. 142 с.
30. Нога О.П. Пропам'ятна книга історії 1-го чемпіонату світу зі стрільби з лука, а також утворення Міжнародної федерації зі стрільби з лука у 1931 році у Львові. Л.: ЗУКЦ, 2006. 92 с.
31. Нога О.П. Світ львівського спорту, 1900-1939: спортдосягнення, товариства, архітектура, вбрання, мистецтво. Л.: Українські технології, 2004. 783 с.
32. Оликова В. Люди и игры: У истоков современного спорта: пер. с чешского. М.: ФиС, 1985. 249 с.
33. П'єр де Кубертен. Олімпійські мемуари. К.: Олимп. л-ра, 1997. 178 с.

34. Пономарев Н.И. Возникновение и первоначальное развитие физической культуры. М., 1970. 248 с.
35. Попеску І.К. Спорт у долях балканських народів. Л.: Світ, 1991 184 с.
36. Президенти Міжнародного олімпійського комітету. Життя та діяльність. За ред. М. Булатової. К.: Олимп. л-ра, 2001. 215 с.
37. Приступа Є., Пилат В. Традиції української національної фізичної культури. Л.: Троян, 1991.
38. Приступа Є.Н. Народна фізична культура українців. Л., 1995. 254 с.
39. Семенов-Зусер С.А. Физическая культура и зрелище в древнегреческих колониях северного причерноморья. Харьков, 1940. 42 с.
40. Сова А., Тимчак Я. Іван Боберський – основоположник української тіловиховної і спортової традиції. Л.: ЛДУФК ; Апріорі, 2017. 232 с.
41. Степанюк С. Студентський спортивний рух : історія та сучасність. Л., 2003. 59 с.
42. Ткачук В., Степанюк С., Гречанюк О. Всесвітня історія фізичної культури: [метод. матеріали / для здобувачів ступеню вищої освіти «молодший спеціаліст» денної та заочної форм навчання спеціальностей 014.11 середня освіта (фізична культура), 017 фізична культура і спорт]. Херсон: ТОВ «БОРИСФЕН-ПРО», 2016. 98 с.
43. Ткачук В., Степанюк С., Гречанюк О. Історія спортивного і олімпійського руху: [метод. матеріали / для здобувачів ступеню вищої освіти «молодший спеціаліст» денної та заочної форм навчання спеціальностей 014.11 середня освіта (фізична культура), 017 фізична культура і спорт]. Херсон: ТОВ «БОРИСФЕН-ПРО», 2016. 95 с.
44. Трофим'як Б. Гімнастично-спортивні організації в національно-визвольному русі Галичини (друга пол. ХІХ – перша пол. ХХ ст.). Тернопільський державний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Тернопіль: Економічна думка, 2001. 694 с.
45. Трофим'як Б.Е. Фізичне виховання і спортивний рух у Західній Україні (з початку 30-х років ХІХ ст. до 1939 р.): навч. посіб. Інститут змісту і методів навчання. К., 1997. 419 с.
46. Федоренко І. Золоті сторінки олімпійського спорту України. К.: Олимп. л-ра, 2000. 192 с.
47. Шанин Ю.В. Герои античных стадионов. 2-е изд., испр. и доп. М.: ФиС, 1979. 142 с.
48. Шанин Ю.В. Олимпийские игры и поэзия эллинов. Гомер и классическая лирика VIII-V вв. до н.э. К.: «Вища школа», 1980. 184 с.
49. Шанин Ю.В. От эллинов до наших дней. М.: ФиС, 1975. 143 с.
50. Энциклопедия олимпийского спорта: в 5-ти томах. Под общ. ред. В.Н. Платонова. К.: Олимп. л-ра, 2004. 1-й т. 496 с., 2-й т. 584 с., 3-й т. 632 с., 4-й т. 608 с., 5-й т. 528 с.
51. Яремко Іван. 100 персон львівського спорту. Л.: Тріада плюс, 2010. – 388 с.
52. Яремко Іван. 100 років львівського олімпізму. Л.: Тріада плюс, 2012. – 336 с.

Інформаційні ресурси інтернет:

53. Міжнародний Олімпійський комітет [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.olympic.org/>
54. Міжнародний паролімпійський комітет [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.paralympic.org.ua>
55. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
56. НОК України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.noc-ukr.org>
57. Олімпійська арена [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http:// http://olimparena.com.ua/](http://http://olimparena.com.ua/)